

Mapování alejí a stromořadí MSK

Pracoviště:
katedra fyzické geografie a geoekologie
Přírodovědecká fakulta
Ostravská univerzita v Ostravě

Obory:

- Ochrana a tvorba krajiny
- Fyzická geografie a geoekologie
- Environmentální geografie

KATEDRA
FYZICKÉ
GEOGRAFIE
A GEOEKOLOGIE

Mapování alejí a stromořadí → METODIKA

Východiskem je metodika mapování alejí a stromořadí
Hendrych (VÚKOZ), Létal (UPOL) 2010, dostupné na IS ALEJE
31 vlastností a parametrů + fotodokumentace

IS ALEJE

TPJ ARNIKA

ALEJE

[IS Aleje - informace](#)
[Metodika](#)
[Seznam alejí](#)

PŘIHLÁŠENÍ

Uživatelské jméno: *

Heslo: *

[Přihlásit se](#) [Vytvořit nový účet](#)
[Zaslat nové heslo](#)

Domů

METODIKA MAPOVÁNÍ ALEJÍ - VYTVOŘENÁ VE SPOLUPRÁCI S JANEM HENDRYCHEM (VÚKOZ PRŮHONICE)

Detailní popis metodiky zjišťovaných informací o stromořadí

Metodika je vytvořena pro potřeby laické veřejnosti nebo studentů. Většina zjišťovaných položek k alejím je vysvětlena. Metodika se vyvíjí s ohledem na aktuální problémy s poskytováním dat prostřednictvím Internetu. V současné době došlo ke změnám na serveru CENIA a proto není plně funkční použití JANITORU. Momentálně je funkční nastavení pro ArcGIS. Pro studenty je proto upraveno řešení v ArcGIS. Jakmile bude dořešen problém v JANITORU bude aktualizován i obsah týkající se práce v tomto softwaru.

Obecné informace

- 1) **Kraj** (určení kraje, ve web aplikaci automatický výběr). Při přesahu do jiného kraje příslušnost určíte přesahem z více než 50 %.
- 2) **ORP**
Název ORP (obec s rozšířenou působností). Stačí zjistit na stránkách <http://portal.gov.cz>, nebo zapnout vrstvu ORP.

eea grants

Analýza a ověření metodiky Hendrych, Létal, 2010

Výsledky:

- + většina parametrů je v metodice zahrnuta a vhodně rozpracována,
  - některé podstatné parametry **chybí** (intravilán vs. extravilán, nadm. výška, podrost...),
  - zjišťování některých parametrů je značně **problematické** (parcela v KN, rok výsadby...), případně zbytečné (ZM10),
  - metodika **nesplňuje** požadavky na vytváření **databáze** (metadata [datum mapování]...).
-

Metodika Machalová (OU), 2013

Navržena **upravená metodika** – parametry modifikovány a přidány, ve výsledku cca **50 položek** (např. hřbetnice či údolnice).

Příliš detailní

Ukázka německé metodiky – Prof. Peters

25 kritérií ve 4 kategoriích ... směřuje k hodnocení aleje

FuE-Projekt: Aktionsplan Alleen / LK Barnim

Ergebniskarte: spezifische Bedeutung der Alleebabschnitte

Zustand	Arten-schutz Biotop- verbin- dung	Erholungs- wert Landschafts- bild	Kulturhist. Bedeutung
---------	--	--	--------------------------

■	hochwertig
■	mittel
■	geringwertig

Z – STAV

A – EKOLOGICKÁ
HODNOTA

E – REKREAČNÍ
HODNOTA

K – KULTURNÍ
HODNOTA

Příklady problematických oblastí:

1. Vlastnosti stromořadí a alejí:

- ***vlastní stanovení parametrů podle úhlu pohledu správce databáze*** (např. vzdálenost od krajnice, katastrální území – vč. nových parametrů ... solení);
- ***změna parametru v průběhu prvku*** (nehomogenita parametru)
  - průměrná hodnota
  - extrémy
  - detailní popis (např. 11 parametrů zdravotního stavu pro každý strom);
- ***důležité, ale obtížně zjistitelné parametry*** (stáří, historie, tradice...);
- ***detailnost mapování vs. časová náročnost*** (např. panoramatický snímek aleje...).

Příklady problematických oblastí:

2. Vedení databáze – nepředpokládá se pouhá evidence, ale plnohodnotné fungování databáze:

- **jednoznačně** stanovené parametry – viz vlastnosti stromořadí;
- **požadavky** na databázi vs. **objem** dat (poloha, KÚ, obec, ORP, kraj, fotodokumentace);
- způsob **využívání** databáze (např. souřadnice WGS84/S-JTSK, kódy/popis)
- časové hledisko (vývoj)
- SW a HW požadavky
- vizualizace

Základní závěr:

Mapování alejí je velmi **komplexní** záležitost, detailní mapování je **časově i finančně náročné**.

Je nezbytné stanovit cíl mapování.

- Základním cílem je **rychlé a jednoduché zachycení základních parametrů pro účely**:
  - **popularizace a osvěty**
  - **jako výchozí podklad pro další aktivity**od toho se odvíjejí **parametry** mapování, při dalším využití databáze je možné mapovat **podrobněji** nebo parametry **doplnit**.

29 parametrů + fotodokumentace

- Snaha o mapování **všech prvků v MSK** – bez lesních komplexů a oplocených soukromých pozemků.

Metodika – pro daný účel

<http://arnika.org/mapovani-aleji>

Přehled mapovaných parametrů

- kód, obec, název/ulice, souřadnice, nadm. výška, rok mapování,
- kategorie, délka, výška, počet stromů, spon, obvod, skupina dřevin, rod dřeviny, podrost, zdravotní stav,
- k čemu náleží, kam vede, intravilán, tvar, úplnost, stupeň ochrany,
- počet řad, rozpon, typ aleje, způsob výsadby.

Postup mapování

An aerial photograph showing a patchwork of agricultural fields. A prominent white text box is centered at the top, containing the title 'Postup mapování'. The fields below are divided by dark lines representing roads or boundaries. Some fields have distinct patterns, possibly from plowing or irrigation. The overall scene is a typical rural landscape.

zdroj obrázku: mapy.cz

Postup mapování

zdroj obrázku: mapy.cz

Výsledky

V MSK bylo zmapováno **733 prvků**,
z toho 473 stromořadí a 260 alejí

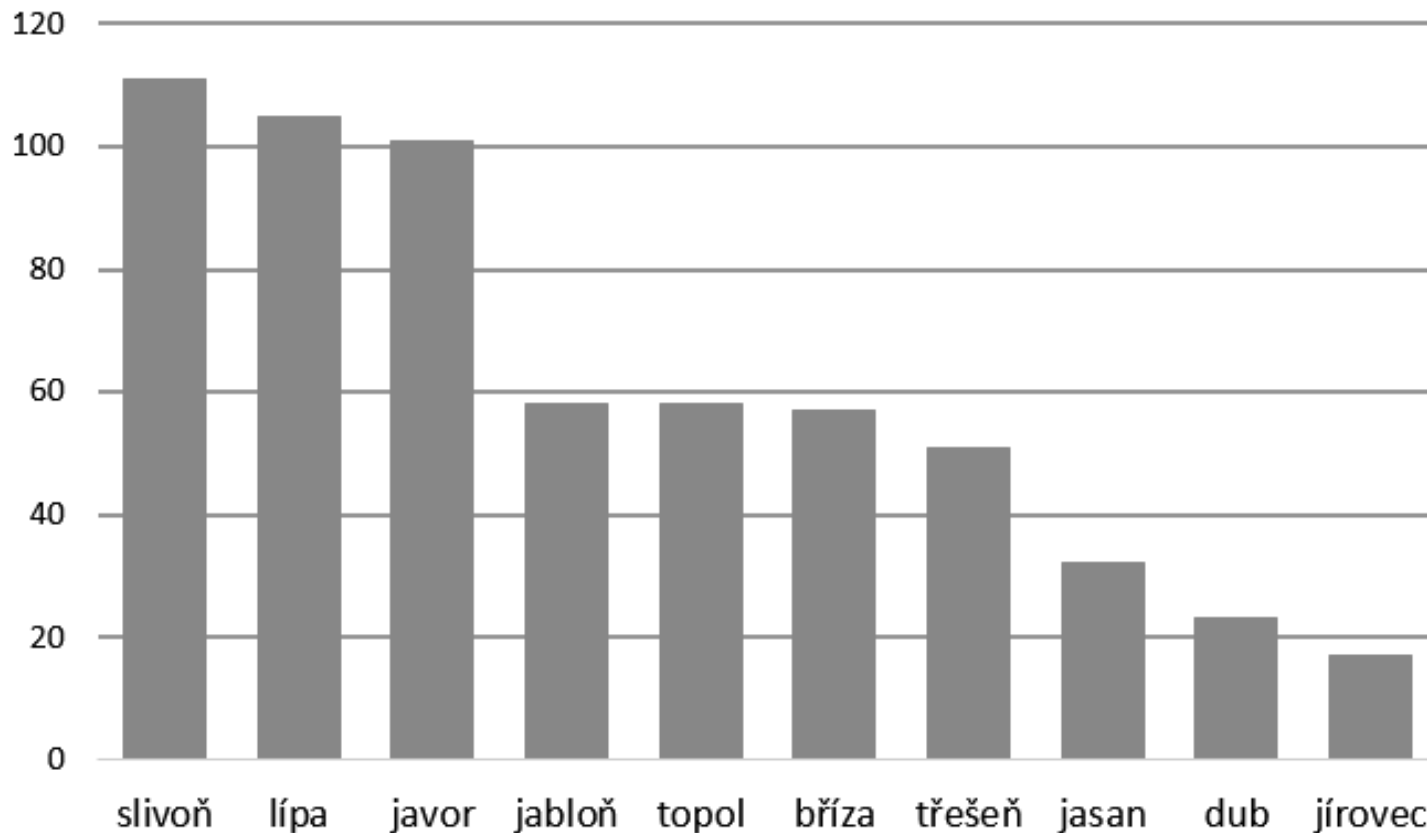
Vybrané charakteristiky alejí a stromořadí Moravskoslezského kraje:

- **největší počet stromů v jedné řadě ... 319** smrků ztepilých... stromořadí tvořící hranici ovocného sadu v Palkovicích,
- **nejvyšší ... odhadovaná výška 50 m ...** topolová stromořadí v Opavě a Moravských Vlkovicích,
- **nejnižší ... 80 cm...** nově vysazené smrky v aleji na hřbitově na Podlesí,
- **největší průměrný obvod kmene ... 330 cm...** lipová alej v Krnově,
- **rozpon (šířka aleje) ... od 2,8 m** pro cesty pro pěší do **25 až 30 m** pro městské třídy v Karviné, Ostravě a Bruntále,
- poměr jehličnatých, smíšených a listnatých, který je 14 : 4 : 715

Vybrané charakteristiky alejí a stromořadí Moravskoslezského kraje:

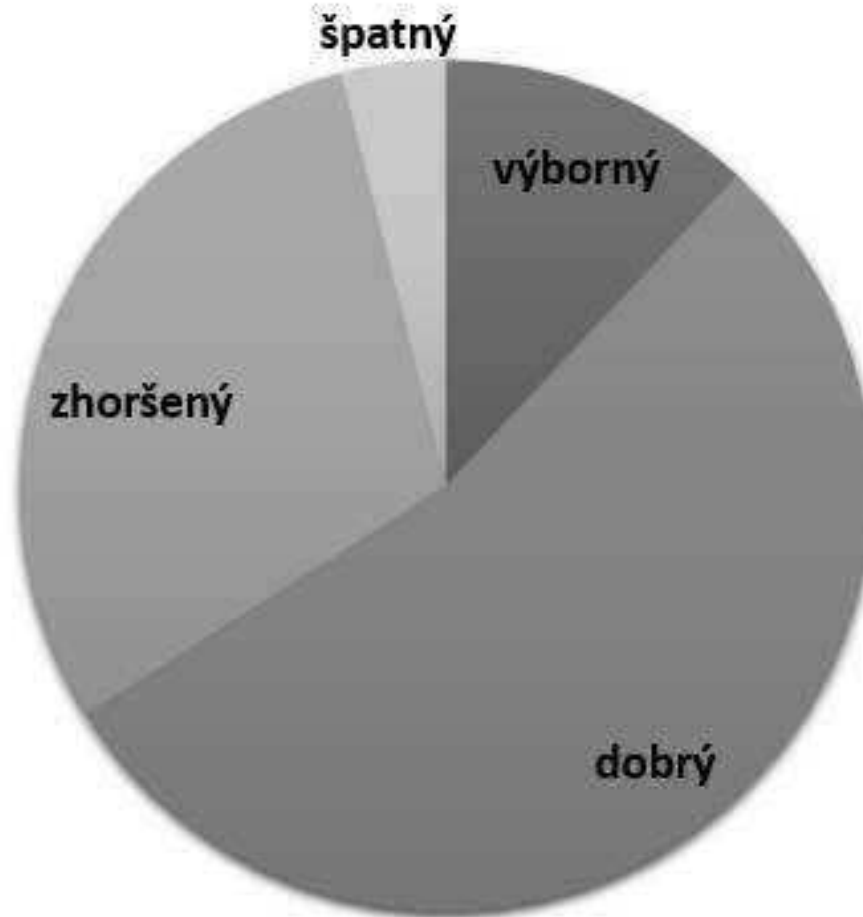
- **převládající dřeviny:** deset nejčastěji zastoupených rodů dřevin – viz graf, následuje 14 dalších rodů

Vybrané charakteristiky alejí a stromořadí Moravskoslezského kraje:

- přehled zdravotního stavu:

Vybrané charakteristiky alejí a stromořadí Moravskoslezského kraje:

	Celkem prvků	Rozloha území (km²)	Hustota (ks/km²)
Frýdecko-Místecko	212	435	0,49
Novojičínsko	140	340	0,41
Třinecko	86	168	0,51
Celkem	438	943	0,46

Výsledky

Moravskoslezský + Olomoucký + Zlínský kraj

Geoportál INSPIRE

Vítejte na stránkách Národního geoportálu INSPIRE

Nová verze Metadatového profilu ČR 13.03.2015

KOVIN (Koordinační výbor pro INSPIRE) na svém posledním jednání doporučil k užívání novou verzi Metadatového profilu ČR. Dokument včetně ukázkových XML souborů naleznete na stránce Metadata > Vytvořit na Národním geoportálu INSPIRE. Změny v metadatovém profilu oproti poslední verzi: položka 1.5 Jedinečný identifikátor zdroje - přibyla povinná část položky Prostor kódů (Codespace) ... [\(pokračování\)](#).

Nová Základní INSPIRE licence v e-shopu geoportálu 05.03.2015

V e-shopu geoportálu byla aktualizována česká verze Základní INSPIRE licence tak, aby lépe odpovídala potřebám pro poskytování dat v rámci České republiky. Nové produkty, které již používají Základní INSPIRE licenci, budou nyní poskytovány pod upraveným zněním. Původní objednávky nebudou změnou dotčeny.

Přijaty poslední prováděcí předpisy směrnice INSPIRE 15.12.2014

Dne 10.12.2014 byly přijaty poslední prováděcí předpisy směrnice INSPIRE, fáze vývoje legislativy je tím ukončena, a jsou dostupné pro realizaci infrastruktury prostorových informací v Evropském společenství i mimo něj. Jedná se o dokumenty: Nařízení komise č. 1311/2014, kterým se mění nařízení č. 976/2009, pokud jde o definici INSPIRE prvku metadat a Nařízení komise č. 1312/2014, kterým... [\(pokračování\)](#).

[Přihlásit odběr novinek](#) | [Novinky v katalogu metadat](#)

Tematické mapy (dle směrnice INSPIRE)

1.2 - Zeměpisné soustavy souřadnicových sítí

1.3 - Zeměpisné názvy

1.4 - Správní jednotky

1.5 - Adresy

1.7 - Dopravní sítě

1.8 - Vodopis

1.9 - Chráněná území

Děkuji za pozornost

